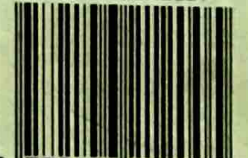

TUĞÇE İSİYEL

KEDİLİ EDEBİYAT

ISSN 2146-2127

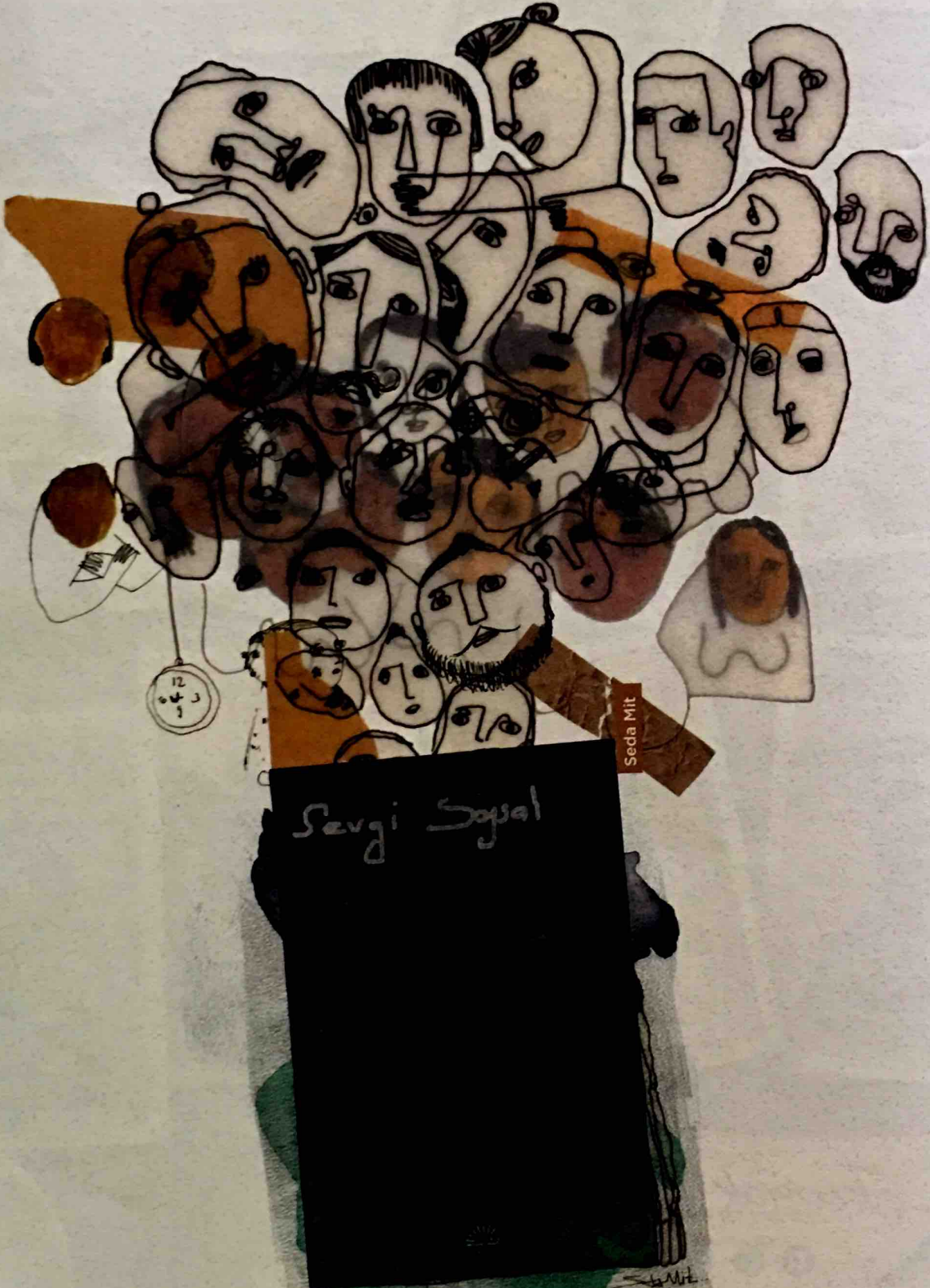

9 772146 212005 >

SEVGİ SOYSAL'IN TRT GÜNLERİ

“Sevgi Soysal külliyyatının tamamlanması demek Türkçenin edebiyat tarihinde önemli bir yerin doldurulması demek...”

Türkçenin büyük yazarlarının külliyatlarını tamamlamak, gerek edebiyat tarihimiz gerekse eleştiri tarihimiz içerisindeki topyekûn yerini belirlemek zaruri bir iş olarak duruyor bugünlerde... Hal böyleyken, Sevgi Soysal gibi Türkçeye eşsiz eserler kazandırmış bir yazarımızın *Türkiye'nin Kalbi*, *Kabul Günleri* ile başlayan ve yakın bir zaman önce çıkan *Venüslü Kadınların Serüvenleri: TRT Günleri* kitabıyla devam eden yayımlanma süreci, son derece sevinç verici.

Sevgi Soysal'ın 1965-1971 yılları arasında TRT'de çalıştığı dönemde kaleme aldığı oyun, makale ve yazılarını bir araya getiriyor *Venüslü Kadınların Serüvenleri*; bir tiyatro oyunu, beş radyo oyunu, radyo programcılığı üzerine yazıları ve *Yürümek* romanının toplatılması üzerine kaleme aldığı "Bir Romanı Hatırlamak: Yürümek"i kapsayan bu kitap Sevgi Soysal'ın sonraki yıllardaki edebiyatına ilmekler atıyor.

Eserlere tek tek bakmak gerekirse... "Venüslü Kadınların Serüvenleri", Kadınlar ve Erkekler dünyasında Sevgi Soysal'ın her zaman yaptığı gibi eril bir dünyaya meydan okumanın, iktidarın erilliğinin, eşitsizliğin ve adaletsizliğin altını çizen bir oyun. Oyunda Kadınlar'ın kadınlara yaptıkları, kadının kadın üzerinde kurduğu eril tahakkümün yansıtılması özellikle dikkate değer. Bilgeliği ısrarla öne çıkarmaya çalışan bir Kadın yerine bu kadınla mücadeleye giren erilleştirilmiş kadınlar arasındaki savaş oldukça ilgi çekici. Oyundaki anıtın ve bu anıt üzerindeki yazıların kadınlara dayatılan alın yazısını sembolize etmesi, bunun üzerinden varolanı korumak için Erkekler'in önce bu anıtı sahiplenmeleri de oyunun iktidar ve erillik ilişkisini ortaya koyuşu açısından önemli.

"Bayram Sabahı", "Bayram Ziyaretine Giderken", "Bayram Ziyareti" ve "Bayram Biterken" adlı radyo oyunlarının kendi içinde bir bütünlükleri var. Bu oyunlarda iki çocuk, bir babaanne, bir anne ve bir babadan oluşan ailenin bayramda yaşadıkları anlatılıyor. Geleneksel Türk ailesinin kapalı ve temiz tutulmak zorunda olan misafir odaları, misafir çocuklar kırmassın diye saklanan oyuncaklar, gelenleri sahte bir misafirperverlikle karşılamalar, bayram diye adını ve yüzünü çoktan unuttukları insanları görmeye gidip dolmuşlarda

heba olmalar... Gündelik hayatın sıkıcılığı bir yandan toplumsal değer yargılarının baskısı diğer yandan bir aileyi cendereye almışken, buna karışan mizah da çabası... Sevgi Soysal'ın o neşeli kahkahasını özellikle bu oyunlarda duymamak imkansız. Bu radyo oyunları bana Oğuz Atay'ın *Oyunlarla Yaşayanlar*'ını hatırlattı. Babaanne, baba ve anne *Oyunlarla Yaşayanlar*'ın kahramanlarıyla aynı ruh ikliminde yaşıyorlar.

"Curcuna" ise, radyo oyunları içinde başka bir yerde duruyor. Bir meyhanede sürekli müşteriye göre kılık değiştiren bir garson, müşterileri ve onların hayalleri, halüsinasyonlarıyla bezeli bu oyunda Soysal'ın "Deli Tank ve Çocuk", "Nasıl Öğreteceğim Köpeğe Aport'u" gibi hikâyelerindeki soyut ve alegorik dünyaya yakın bir atmosfer ve "Hanife" hikayesindeki gibi bir diyalog var. Modernist yazarların etkisi Sevgi Soysal'da her zaman şaşırtıcı sonuçlar doğurmuştur; nitekim "Curcuna" da işte o metinlerden biri.

HER YAZI BİR TANIKLIKTIR

Sevgi Soysal'ın yazılarına hiçbir zaman salt gazete yazısı ya da makale demek mümkün değil. Çünkü anlattığı konu hakkında inanılmaz detaylar verir Soysal ve bir anda sizi anlattığı noktaya kilitlemek konusunda üstüne yoktur. Bundaki en büyük sebep ise doğal oluşudur. Yazılarında son derece kendine has ve her şeyin oldukça doğal bir akışkanlık içinde aktarıldığına tanık olursunuz. Tanık olursunuz diyorum, çünkü Sevgi Soysal için aslında her yazı bir tanıklıktır. O, bilinenin tüm giysilerinden arınıp her şeyiyle karşınıza çıkmasını sağlayan doğal bir söyleme sahiptir ve yazdıklarına da kendisini tüm doğallığıyla yerleştirir. Bu yazılar, Sevgi Soysal üslubunun -eğitim üzerine bile olsa- asla didaktik bir söylem taşıyamayacağını da ispatı.

"Bir Romanın Hatıratı: Yürümek", daha önce bir Sevgi Soysal toplantısı için küçük bir broşür olarak basılmış, sadece bir kez o toplantıda dağıtılmıştı. 1971'de TRT Roman Ödülü'ne layık görülen *Yürümek*, bir süre sonra "müstehcen" bulunarak toplatılır. Soysal'ın bu dönemde yazdığı ve bu süreçte yaşadıklarını anlattığı, daktilo edilmiş bir metin halinde bulunan metin, yine onun ironik söylemiyle biz okurlarla buluşuyor.

Sevgi Soysal külliyatı yayımlanmaya devam edecek. Kızı Funda Soysal ve İpek Şahbenderoğlu, Soysal'ın gün yüzüne çıkmamış diğer eserlerini de biz okurlarla buluşturacaklar. Bunu bilmek bir Sevgi Soysal okuru olarak beni çok mutlu ediyor. Sevgi Soysal külliyatının tamamlanması demek Türkçenin edebiyat tarihinde önemli bir yerin doldurulması demek... ■

SABİTFIKİR ARŞİVİNDEN EK OKUMA

"Sevgi Soysal'ı nasıl bilirdiniz?"
başlıklı yazı için QR kodu okutunuz!

VENÜSLÜ KADINLARIN SERÜVENLERİ: TRT GÜNLERİ

Sevgi Soysal
der. İpek Şahbenderoğlu
İletişim Yayınları